

Visuomenės švietimas ir specialistų mokymai radiacinės saugos srityje

**Radiacinės saugos centro
Ekspertizės ir apšvitos stebėsenos
departamento
Radiacinės saugos mokymo skyriaus
vedėja
Jūratė Vaicekavičiūtė**

Radiacinės saugos centras

Turinys

1. Tarptautinis dėmesys ir palaikymas
2. Visuomenės švietimas: pranešimai spaudai, straipsniai, interviu, leidiniai, renginiai, interneto svetainė
3. Grįžtamasis ryšys
4. Radiacinės saugos mokymas: mokomi asmenys, mokymų organizatoriai, pasiekimai ir problemos
5. Kvalifikacijos tobulinimas
6. Bendradarbiavimas

Tai, kad **visuomenės švietimas ir mokymas** radiacinės saugos klausimais yra labai svarbu ir, kad kiekviena valstybė turi tuo rūpintis, akcentuojama daugelio tarptautinių organizacijų.

Radiacinės saugos švietimo ir mokymo infrastruktūros ir tinkamų mokymo programų sukūrimo ir palaikymo svarba pažymėta ir 2009 m. vykusios

Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA)

53-iosios generalinės konferencijos metu.

Resolution GC (53)/RES/10 2009

RECAN

Regioninio Europos ir Centrinės Azijos ALARA tinklo (RECAN) bei Europos ALARA tinklo (EAN) pagrindinis tikslas – informacijos sklaida bei diskusijos radiacinės saugos optimizavimo klausimais šalyse, dalyvaujančiose tinklo veikloje.

2010 m. vyko 6-asis RECAN darbo seminaras „Radiacinės saugos mokymas – kaip pagrindinė priemonė radiacinės saugos optimizavimui užtikrinti“, kurio metu diskutuota radiacinės saugos specialistų rengimo ir mokymo bei kvalifikacijos tobulinimo klausimams. RECAN tinklo interneto svetainėje publikuojama ne tik seminarų metu pristatyta medžiaga bei suformuluotos rekomendacijos (TATENA, RECAN, šalims narėms, profesinėms organizacijoms bei mokymo centrams), bet ir naujausia informacija įvairiais radiacinės saugos klausimais.

Daugiau informacijos: RECAN <http://www.recan.byethost13.com/>

ENETRAP II, EUTERP

Europos radiacinės saugos mokymo ir ugdymo tinklas (ENETRAP II). 10 darbo grupių atlieka skirtingus tyrimus ir rengia rekomendacijas, metodologiją radiacinės saugos ekspertų (RPE) pripažinimui, reikalavimus jų kompetencijoms, rekomendacijas jų mokymams ir pan.

Radiacinės saugos mokymo ir ugdymo platforma (EUTERP). 4-asis EUTERP seminaras „Radiacinės saugos mokymas – tolimesni žingsniai“. Dėmesys mokymo tikslų ir rezultatų vertinimui, žinių, įgūdžių ir kompetencijų vertinimui.

Daugiau informacijos:

ENETRAP II <http://enetrap2.sckcen.be/en>

EUTERP <http://www.euterp.eu/index.php>

Visuomenės švietimas ir informavimas

Kasdien daugėjant įvairios informacijos žiniasklaidoje, *tinkamas* visuomenės informavimas ir švietimas radiacinės saugos srityje yra vienas pagrindinių uždavinių, kuriuo siekiama užtikrinti visuomenės sveikatos saugą

Pranešimai spaudai, straipsniai, interviu

- Kasmet RSC išplatina apie 70 pranešimų spaudai ir straipsnių, skirtų visuomenei (į savaitę po 1)
- Straipsniai rengiami specialistų, atsižvelgiant į aktualijas ir įvykius (organizuojami mokymai ir pan.)
- Platinama per SAM, BNS, siunčiant informaciją interneto svetainėms (Delfi, L.rytas, Alfa ir kt.) ir laikraščių redakcijoms (Lietuvos sveikata ir kt.), www.rsc.lt
- Interviu (renginių metu, telefonu, atvykus, studijoje). Dažniausiai vyksta kaip žurnalistų atsakas į išplatintą pranešimą spaudai

Leidiniai

Kasmet leidžiami RSC leidiniai:

- RSC veikos metinė ataskaita;
- RSC informaciniai biuleteniai;

Pagal poreikį leidžiami:

- lankstinukai,
- informaciniai, tikslinei grupei skirti, leidinukai (pvz., metalo laužo supirkimo ir perdirbimo įmonių darbuotojams);
- leidiniai, skirti gyventojams (pvz. Ar pavojingas Radonas?);
- konferencijų pranešimų rinkiniai.

Renginiai

Bendradarbiavimas su švietimo įstaigomis (mokyklomis, kolegijomis, universitetais). Mokiniai ir studentai supažindinami su RSC veikla ir atliekamais tyrimais, gamtinės ir medicininės apšvitos problemomis.

Atvirų durų dienos gyventojams ir kitų institucijų, organizacijų atstovams

Pranešimai, bendri tyrimai su mokiniais ir studentais bei apsilankymai RSC.

Dalyvavimas mokyklų renginiuose

2011 m. balandžio 15 d. Vilniaus P. Skořinos vidurinė mokykla. Gamtos mokslų konferencija „Svari aplinka – sveikas žmogus“, skirta Černobylio atominės elektrinės tragedijos 25-osioms metinėms paminėti

Interneto svetainė

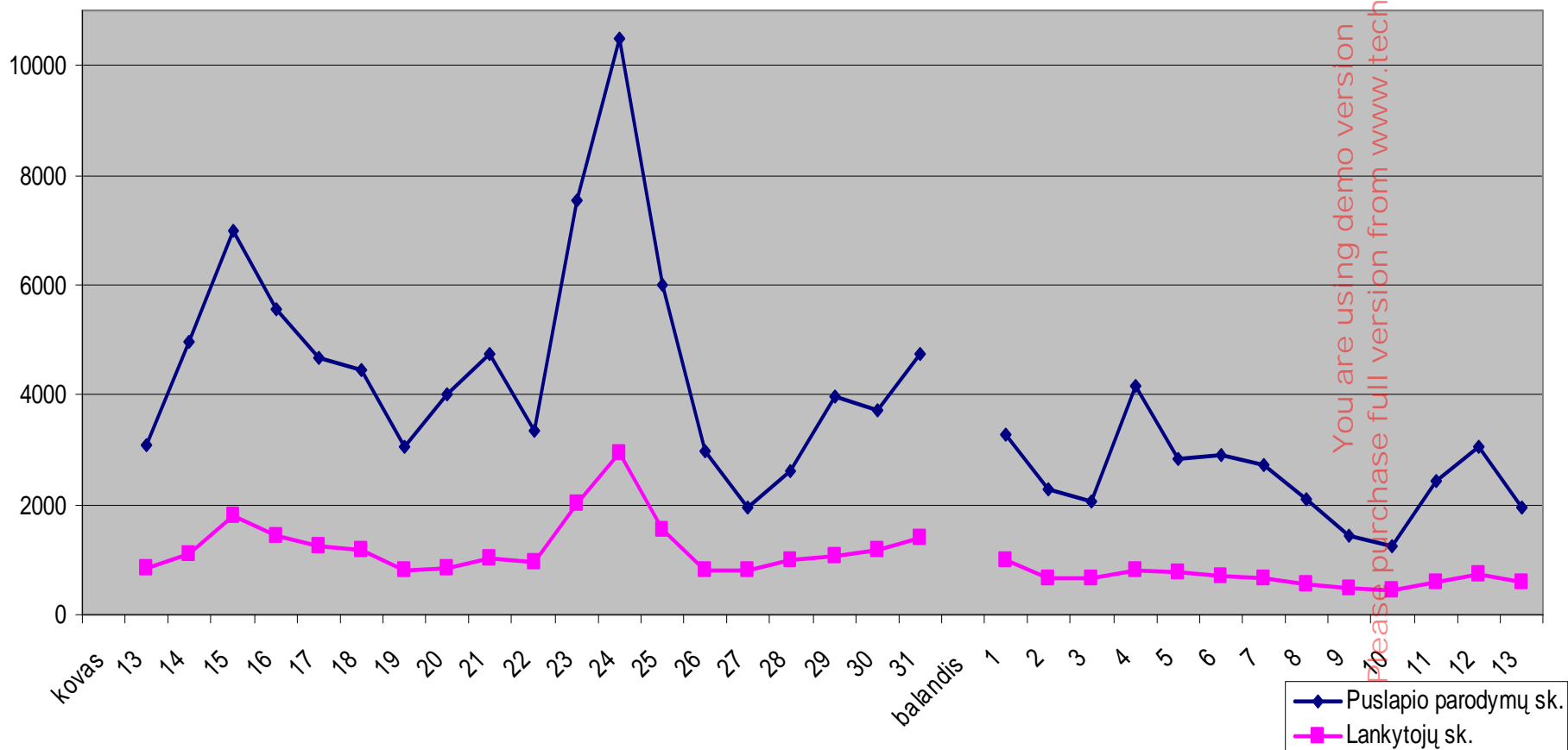
- RSC interneto svetainė, nuo sukūrimo 2000 m. iki 2011 m. sausio 1 d. buvo aplankyta daugiau nei **570 tūkstančių** kartų.
- *Per mėnesį nuo avarijos Japonijos atominėse elektrinėse pradžios www.rsc.lt aplankė daugiau nei **40 tūkstančių** lankytojų, o puslapis parodytas beveik **200 tūkstančių** kartų.*
- www.rsc.lt patenka į lankomiausių Lietuvos interneto svetainių, priskirtų mokslo, išsilavinimo ir karjeros sričiai, šešiasdešimtą.
- 2009 m. Europos Tarpdisciplininių tyrimų instituto ir VĮ Visuomenės plėtros centras atlikto tyrimo duomenimis, RSC interneto svetainė pateko tarp 10 geriausių Valstybės institucijų interneto svetainių.

Deja, 2010 m. šis tyrimas nebuvo atliekamas. RSC interneto svetainė atnaujinama bent kartą į savaitę ir pristatoma lankytojams naujausia bei aktualiausia informacija radiacinės saugos temomis.

Radiacinės saugos centras

RSC interneto svetainės lankomumas nuo avarijos Japonijos AE (1 mėn.)

Grižtamasis ryšys

Užtikrina abipusę sąveiką ir ryšio su gyventojais palaikymą.

- Gyventojų apklausa RSC interneto svetainėje (gyventojų žinių radiacinės saugos srityje patikrinimas) ir galimybė užduoti klausimus specialistams
- Suteikta galimybė anonimiškai pateikti pastabas, pasiūlymus ar informuoti apie korupcijos apraiškas internetu
- RSC paslaugų vartotojų (licencijų turėtojų) anketinė apklausa el.paštu
- RSC specialistai konsultuoja gyventojus ir juridinius asmenis telefonu, el. paštu, priimamajame
- Diskutuojama su suinteresuotomis organizacijomis radiacinės saugos klausimais, ieškoma bendrų sprendimų (Lietuvos Respublikos Odontologų rūmai)

Radiacinės saugos mokymas

Radiacinės saugos mokymas

Mokymas radiacinės saugos klausimais
– viena priemonių, formuojančių atsakingą visuomenės ir atskirų jos grupių požiūrį į jonizuojančiąją spinduliuotę bei saugų elgesį su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais (JSS).

Siekdamas užtikrinti nuolatinį ir tinkamą radiacinės saugos specialistų žinių lygį radiacinės saugos srityje, RSC organizuoja įvairius mokymus.

Radiacinės saugos mokomi (1)

Privalomai (pagal skirtingas programas):

- asmenys, atsakingi už radiacinę saugą objektuose, veikloje naudojančiuose JSS (pramonė, medicina, mokslas);
- darbuotojai, dirbantys su JSS;
- radioaktyviųjų medžiagų, atliekų ir JSS vežėjai;
- radioaktyvias medžiagas, atliekas ir JSS tvarkantys asmenys;
- asmenys, montuojantys ir prižiūrintys prietaisus su JSS;
- Muitinės įstaigų vadovai ir muitinės pareigūnai;
- Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie LR vidaus reikalų ministerijos (VSAT) ir jos struktūrinių padalinių vadovai bei pareigūnai, kurių darbas susijęs su JSS nustatymu ir sulaikymu;
- metalo laužo ir atliekų supirkimo, metalo laužo ir atliekų perdirbimo įmonių vadovai ir (ar) administracijos atstovai ir darbuotojai.

Radiacinės saugos mokomi (2)

- RSC specialistai
- Pirmieji reaguotojai radiacinių avarijų atveju (ugniagesiai gelbėtojai, policininkai, medikai)
- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM (PAGD) pareigūnai
- Bendrojo pagalbos centro darbuotojai
- Civilinės saugos dėstytojai ir mokytojai
- Savivaldybių specialistai
- Įvairių specialybių studentai

Privalomus radiacinės saugos mokymus organizuoja

1. Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centras
2. VŠĮ Respublikinis energetikų mokymo centras
3. UAB "Kita kompetencija"

Radiacinės saugos mokymas. Pasiekimai ir problemos

2010 m. atnaujintos visų mokymo centrų, vykdančių privalomuosius radiacinės saugos mokymus, radiacinės saugos mokymo programos. Viena iš įstaigų su RSC suderino ir organizuoja mokymus pagal inovatyvias mokymo programas, parengtas moduliniu principu.

Problemos:

- Lektorių trūkumas
- Mokymo medžiagos ir jos kokybės trūkumas
- Kokybės sistemos mokymo procese trūkumas
- Specialistų kompetencijos pripažinimo sistemos nebuvimas (medicinos fizikų)
- Radiacinės saugos kultūros nebuvimas

Specialistų kvalifikacijos tobulinimas

RSC Lietuvoje koordinuoja TATENA regioninius projektus, susijusius su radiacinės saugos užtikrinimu medicinoje.

Vien pernai pagal TATENA regioninius projektus organizuotuose renginiuose dalyvavo ir kvalifikaciją tobulino virš **40** skirtingų sričių specialistų iš Lietuvos.

Bendradarbiaujant su TATENA organizuojami tarptautiniai ir nacionaliniai mokymo kursai.

Bendradarbiavimas (1)

RSC bendradarbiauja ne tik su mokymą vykdančiomis (Ugniagesių gelbėtojų mokykla, Pasieniečių mokykla, MMC), bet ir kitomis valstybės institucijomis.

Bendradarbiaujama su šiomis valstybinėmis įstaigomis bei asociacijomis:

SAM, Užsienio reikalų, Aplinkos, Vidaus reikalų, Energetikos, Krašto apsaugos ministerijomis, PAGD, Valstybės saugumo departamentu, Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija, Muitinės departamentu prie Finansų ministerijos, VSAT, Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, Lietuvos geologijos, Lietuvos geologijos tarnyba bei Valstybine metrologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, RATA, LRSD, Lietuvos radiologų asociacija, Lietuvos radiologijos technologų asociacija, Medicinos fizikų draugija ir kt.

Bendradarbiavimas (2)

Radiacinės saugos mokymo ir ugdymo platforma (EUTERP). RSC jau keletą metų (nuo EUTERP įkūrimo) dalyvauja šiame projekte, kurio tikslas – integruoti ir harmonizuoti Europos šalių nacionalines radiacinės saugos mokymo ir ugdymo sistemas.

Nuo šių metų pradėsime administruoti EUTERP interneto svetainės skiltį, kurioje pristatoma radiacinės saugos mokymo sistema Lietuvoje, informacija apie mokymo centrus bei numatomi organizuoti mokymo renginiai.

Išvados (1)

- Atitinkamas gyventojų radiacinės saugos žinių lygis padeda pasiekti, kad gyventojai, susidūrę su jonizuojančiąja spinduliuote tiek tiesiogiai, tiek netiesiogiai, **žino kur kreiptis** ir kur gali gauti suprantamą ir profesionalią informaciją ar konsultaciją.
- Informuojant visuomenę apie pagrindines radiacinės saugos aktualijas, problemas ir kitus radiacinės saugos klausimus, RSC **siekia** supažindinti gyventojus, draugijas, asociacijas, įmones, įstaigas ir kitas organizacijas ir jų atstovus su RSC įgyvendinamomis gyventojų ir dirbančiųjų apsaugos nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio priemonėmis šalyje.

Išvados (2)

- Specialistų radiacinės saugos mokymas ir kvalifikacijos kėlimas šioje srityje yra esminis įrankis, padedantis apsaugoti ne tik pačius dirbančiuosius, bet ir gyventojus, pacientus ir aplinką nuo nepagrįstos apšvitos ir išvengti žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio.
- Tik suprasdami tokių žinių teikimo gyventojams ir specialistams svarbą, galime siekti, kad visuomenė adekvačiai reaguotų į žiniasklaidoje pateikiamą informaciją apie jonizuojančiąją spinduliuotę ir jos poveikį.

You are using demo version
Please purchase full version from www.technocomsolutions.com

Dēkoju už dēmesj

You are using demo version
Please purchase full version from www.technocomsolutions.com

Radiacinēs saugos centras